

Warszawa, dnia 6 lutego 2013 r.

Poz. 177

POROZUMIENIE EUROPEJSKIE

w sprawie osób uczestniczących w postępowaniu przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka,

sporządzone w Strasburgu dnia 5 marca 1996 r.

W imieniu Rzeczypospolitej Polskiej

PREZYDENT RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

podaje do powszechnej wiadomości:

Dnia 5 marca 1996 r. w Strasburgu zostało sporządzone Porozumienie europejskie w sprawie osób uczestniczących w postępowaniu przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka, w następującym brzmieniu:

Przekład

**POROZUMIENIE EUROPEJSKIE W SPRAWIE OSÓB UCZESTNICZĄCYCH W
POSTĘPOWANIU PRZED EUROPEJSKIM TRYBUNAŁEM PRAW CZŁOWIEKA**

Państwa członkowskie Rady Europy, Sygnatariusze niniejszego Porozumienia,

mając na uwadze Konwencję o ochronie praw człowieka i podstawowych wolności, sporządzoną w Rzymie dnia 4 listopada 1950 r. (zwaną dalej „Konwencją”);

powołując się na Porozumienie Europejskie w sprawie osób uczestniczących w postępowaniu przed Europejską Komisją i Europejskim Trybunałem Praw Człowieka, sporządzone w Londynie dnia 6 maja 1969 r.;

mając na uwadze Protokół nr 11 do Konwencji, dotyczący przekształcenia mechanizmu kontrolnego ustanowionego przez Konwencję, sporządzony w Strasburgu dnia 11 maja 1994 r. (zwany dalej „Protokołem nr 11 do Konwencji”), który ustanawia stały Europejski Trybunał Praw Człowieka (zwany dalej „Trybunałem”) w miejsce Europejskiej Komisji i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka;

zważywszy, w świetle tej zmiany, iż wskazane jest, dla pełniejszego urzeczywistnienia celów Konwencji, aby osoby biorące udział w postępowaniach przed Trybunałem miały przyznane pewne przywileje i ułatwienia w drodze nowego porozumienia, Porozumienia Europejskiego w sprawie osób uczestniczących w postępowaniu przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka (zwanego dalej „niniejszym Porozumieniem”),

uzgodniły, co następuje:

Artykuł 1

- 1 Osobami, do których niniejsze Porozumienie ma zastosowanie, są:
 - a) wszelkie osoby uczestniczące w postępowaniu wszczętym przed Trybunałem jako strony, ich przedstawiciele i doradcy;
 - b) świadkowie i biegli wezwani przez Trybunał oraz inne osoby wezwane przez Przewodniczącego Trybunału do uczestnictwa w postępowaniu.
- 2 Do celów niniejszego Porozumienia, wyrażenie „Trybunał” obejmuje komitety, izby, skład Wielkiej Izby, Wielką Izbę oraz sędziów. Wyrażenie „uczestnictwo w postępowaniu” obejmuje przekazywanie informacji w celu wniesienia skargi przeciwko Państwu Stronie Konwencji.
- 3 Jeżeli w trakcie wykonywania przez Komitet Ministrów swoich funkcji na podstawie artykułu 46 ustęp 2 Konwencji, jakkolwiek osoba wymieniona w ustępie 1 powyżej zostanie wezwana do stawiennictwa przed, lub do złożenia pisemnych oświadczeń Komitetowi Ministrów, postanowienia niniejszego Porozumienia będą miały wobec niej zastosowanie.

Artykuł 2

- 1 Osoby wymienione w artykule 1 ustęp 1 niniejszego Porozumienia będą korzystały z immunitetu procesowego w zakresie oświadczeń składanych zarówno ustnie jak i na piśmie, oraz dokumentów i innych dowodów, przedkładanych przez nie Trybunałowi.
- 2 Immunitet ten nie ma zastosowania w przypadkach przekazywania poza Trybunałem jakichkolwiek oświadczeń, dokumentów lub dowodów przedkładanych Trybunałowi.

Artykuł 3

- 1 Umawiające się Strony przestrzegają prawa osób określonych w artykule 1 ustęp 1 niniejszego Porozumienia do swobodnej korespondencji z Trybunałem.
- 2 W odniesieniu do osób pozbawionych wolności, wykonywanie tego prawa będzie oznaczać w szczególności, że:
 - a ich korespondencja będzie wysyłana i doręczana bez nieuzasadnionej zwłoki i bez wprowadzania w niej zmian;
 - b osoby takie nie będą poddane środkom dyscyplinarnym w jakiegokolwiek formie z powodu przesłania do Trybunału we właściwym trybie jakiegokolwiek informacji;
 - c osoby takie będą miały prawo korespondować i konsultować się, w sposób uniemożliwiający zapoznanie się osobom trzecim z treścią rozmowy, z prawnikiem uprawnionym do występowania przed sądami kraju, w którym są zatrzymane w zakresie skargi skierowanej do Trybunału lub jakiegokolwiek postępowania z niej wynikającego.
- 3 Stosowanie poprzednich ustępów odbywać się będzie bez ingerencji władz publicznych, z wyjątkiem przewidzianych prawem i niezbędnych w społeczeństwie demokratycznym w interesie bezpieczeństwa narodowego, w celu wykrycia lub ścigania przestępstwa lub dla ochrony zdrowia.

Artykuł 4

- 1
 - a Umawiające się Strony zobowiązują się nie utrudniać swobody poruszania się i podróżowania w celu uczestniczenia w postępowaniu przed Trybunałem, oraz powrotu, osobom określonym w artykule 1 ustęp 1 niniejszego Porozumienia.
 - b Swoboda poruszania się i podróżowania nie będzie podlegać jakimkolwiek ograniczeniom z wyjątkiem zgodnych z prawem i niezbędnych w społeczeństwie demokratycznym, w interesie bezpieczeństwa narodowego lub publicznego, dla utrzymania porządku publicznego, dla przeciwdziałania przestępczości, dla ochrony zdrowia lub moralności lub dla ochrony praw i wolności osób trzecich.
- 2
 - a Osoby takie nie będą, w państwach tranzytu oraz w państwie w którym będzie toczyć się postępowanie, ścigane lub zatrzymane ani poddane jakimkolwiek innym ograniczeniom ich wolności osobistej w odniesieniu do czynów popełnionych lub wyroków wydanych przed rozpoczęciem podróży.
 - b Każda Umawiająca się Strona, w czasie podpisania, ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia niniejszego Porozumienia, może oświadczyć, iż postanowienia niniejszego ustępu nie będą miały zastosowania do jej obywateli. Oświadczenie takie może zostać cofnięte w każdym czasie, w drodze notyfikacji skierowanej do Sekretarza Generalnego Rady Europy.

- 3 Umawiające się Strony zobowiązują się zezwolić na powrót na ich terytorium każdej osobie, która rozpoczęła z niego podróż.
- 4 Postanowienia ustępów 1 i 2 niniejszego artykułu przestaną mieć zastosowanie w przypadkach, w których osoba zainteresowana miała przez okres piętnastu kolejnych dni od dnia, w którym jej obecność nie była już dłużej wymagana przez Trybunał, możliwość powrotu do kraju, z którego rozpoczęła podróż.
- 5 W przypadku jakiegokolwiek sprzeczności między obowiązkami Umawiającej się Strony, wynikającymi z ustępu 2 niniejszego artykułu, a obowiązkami wynikającymi z konwencji Rady Europy lub traktatu o ekstradycji lub innego traktatu dotyczącego wzajemnej pomocy w sprawach karnych z innymi Umawiającymi się Stronami, postanowienia ustępu 2 niniejszego artykułu będą miały pierwszeństwo.

Artykuł 5

- 1 Immunitety i ułatwienia są przyznawane osobom określonym w artykule 1 ustęp 1 niniejszego Porozumienia wyłącznie w celu zapewnienia im wolności wypowiedzania się oraz niezależności niezbędnej do wypełniania ich funkcji, zadań i obowiązków, lub wykonywania swoich praw w odniesieniu do Trybunału.
- 2
 - a Jedynie Trybunał będzie właściwy do uchylenia, w całości lub w części, immunitetu przewidzianego w artykule 2 ustęp 1 niniejszego Porozumienia; Trybunał ma nie tylko prawo, ale również obowiązek uchylić immunitet w każdym przypadku, w którym, w jego ocenie, immunitet taki utrudniałby wymierzenie sprawiedliwości, a jego uchylenie, w całości lub w części nie byłoby sprzeczne z celem określonym w ustępie 1 niniejszego artykułu.
 - b Immunitet może zostać uchylony przez Trybunał z urzędu albo na wniosek każdej Umawiającej się Strony lub każdej zainteresowanej osoby.
 - c Do decyzji uchylającej immunitet lub odmawiającej jego uchylenia dołączone będzie uzasadnienie.
- 3 Jeżeli Umawiająca się Strona zaświadczy, że uchylenie immunitetu przewidzianego w artykule 2 ustęp 1 niniejszego Porozumienia jest niezbędne do celów postępowania w sprawie przestępstwa przeciwko bezpieczeństwu narodowemu, Trybunał uchyli immunitet w zakresie określonym w zaświadczeniu.
- 4 W razie wykrycia faktu, który mógłby, ze względu na swoją istotę, mieć rozstrzygający wpływ na decyzję odmawiającą uchylenia immunitetu, a który w momencie podejmowania takiej decyzji nie był znany wnioskodawcy, wnioskodawca może przedłożyć nowy wniosek do Trybunału.

Artykuł 6

Żadne z postanowień niniejszego Porozumienia nie będzie interpretowane jako ograniczające lub uchylające jakiegokolwiek zobowiązanie przyjęte przez Umawiające się Strony na podstawie Konwencji lub jej protokołów.

Artykuł 7

- 1 Niniejsze Porozumienie jest otwarte do podpisu Państw członkowskich Rady Europy, które mogą wyrazić swą zgodę na związanie się nim przez:
 - a podpisanie bez zastrzeżenia ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia; lub
 - b podpisanie z zastrzeżeniem ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia i następnie ratyfikowanie, przyjęcie lub zatwierdzenie.
- 2 Dokumenty ratyfikacji, przyjęcia lub zatwierdzenia składa się Sekretarzowi Generalnemu Rady Europy.

Artykuł 8

- 1 Niniejsze Porozumienie wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie okresu jednego miesiąca od dnia, w którym dziesięć Państw Członkowskich Rady Europy wyraziło swoją zgodę na związanie się tym Porozumieniem zgodnie z postanowieniami artykułu 7 albo w dniu wejścia w życie Protokołu nr 11 do Konwencji, w zależności od tego, która z tych dat będzie późniejsza.
- 2 Wobec każdego Państwa Członkowskiego, które w terminie późniejszym wyrazi swoją zgodę na związanie się nim, niniejsze Porozumienie wejdzie w życie pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie okresu jednego miesiąca od dnia podpisania lub złożenia dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia.

Artykuł 9

- 1 Każde Umawiające się Państwo może w czasie składania swego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia lub w jakimkolwiek terminie późniejszym, rozszerzyć stosowanie niniejszego Porozumienia, w drodze oświadczenia skierowanego do Sekretarza Generalnego Rady Europy, na jakiegokolwiek terytorium lub terytoria wymienione w tym oświadczeniu, za których stosunki międzynarodowe jest odpowiedzialne lub w których imieniu może zaciągać zobowiązania.
- 2 Niniejsze Porozumienie wejdzie w życie w odniesieniu do każdego terytorium lub terytoriów wymienionych w oświadczeniu złożonym zgodnie z ustępem 1, pierwszego dnia miesiąca następującego po upływie jednego miesiąca od dnia otrzymania oświadczenia przez Sekretarza Generalnego.
- 3 Każde oświadczenie złożone zgodnie z ustępem 1 może, w odniesieniu do każdego terytorium wymienionego w takim oświadczeniu, zostać wycofane zgodnie z procedurą przewidzianą dla wypowiedzenia w artykule 10 niniejszego Porozumienia.

Artykuł 10

- 1 Niniejsze Porozumienie będzie obowiązywać przez czas nieokreślony.
- 2 Każda Umawiająca się Strona może wypowiedzieć niniejsze Porozumienie, w zakresie w jakim ono jej dotyczy, w drodze notyfikacji skierowanej do Sekretarza Generalnego Rady Europy.

- 3 Wypowiedzenie takie stanie się skuteczne po sześciu miesiącach od dnia otrzymania przez Sekretarza Generalnego takiej notyfikacji. Wypowiedzenie takie nie będzie zwalniać zainteresowanych Umawiających się Stron od jakiegokolwiek zobowiązania, które mogło powstać na podstawie niniejszego Porozumienia w odniesieniu do jakiegokolwiek osoby wymienionej w artykule 1 ustęp 1.

Artykuł 11

Sekretarz Generalny Rady Europy powiadomi w drodze notyfikacji Państwa Członkowskie Rady o:

- a każdym podpisaniu;
- b złożeniu każdego dokumentu ratyfikacyjnego, przyjęcia lub zatwierdzenia;
- c każdej dacie wejścia w życie niniejszego Porozumienia zgodnie z jego artykułami 8 i 9;
- d każdym innym akcie, notyfikacji lub powiadomieniu odnoszącym się do niniejszego Porozumienia.

W dowód czego niżej podpisani, będąc w tym celu należycie upoważnieni, podpisali niniejsze Porozumienie.

Sporządzono w Strasburgu dnia 5 marca 1996 r. w językach angielskim i francuskim, przy czym obydwie teksty mają jednakową moc, w jednym egzemplarzu, który zostanie złożony w archiwach Rady Europy. Sekretarz Generalny Rady Europy przekaze jego uwierzytelnione kopie każdemu Państwu Członkowskiemu Rady Europy.

EUROPEAN AGREEMENT RELATING TO PERSONS PARTICIPATING IN PROCEEDINGS OF THE EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

The member States of the Council of Europe, signatories hereto,

Having regard to the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms, signed at Rome on 4 November 1950 (hereinafter referred to as "the Convention");
Recalling the European Agreement relating to Persons Participating in Proceedings of the European Commission and Court of Human Rights, signed at London on 6 May 1969;

Having regard to Protocol No. 11 to the Convention, restructuring the control machinery established thereby, signed at Strasbourg on 11 May 1994 (hereinafter referred to as "Protocol No. 11 to the Convention"), which establishes a permanent European Court of Human Rights (hereinafter referred to as "the Court") to replace the European Commission and Court of Human Rights;

Considering, in the light of this development, that it is advisable for the better fulfilment of the purposes of the Convention that persons taking part in proceedings before the Court be accorded certain immunities and facilities by a new Agreement, the European Agreement relating to Persons Participating in Proceedings of the European Court of Human Rights (hereinafter referred to as "this Agreement"),

Have agreed as follows:

Article 1

- 1 The persons to whom this Agreement applies are:
 - a any persons taking part in proceedings instituted before the Court as parties, their representatives and advisers;
 - b witnesses and experts called upon by the Court and other persons invited by the President of the Court to take part in proceedings.
- 2 For the purposes of this Agreement, the term "Court" shall include committees, chambers, a panel of the Grand Chamber, the Grand Chamber and the judges. The term "taking part in proceedings" shall include making communications with a view to a complaint against a State Party to the Convention.
- 3 If in the course of the exercise by the Committee of Ministers of its functions under Article 46, paragraph 2, of the Convention, any person mentioned in paragraph 1 above is called upon to appear before, or to submit written statements to the Committee of Ministers, the provisions of this Agreement shall apply in relation to him.

Article 2

- 1 The persons referred to in paragraph 1 of Article 1 of this Agreement shall have immunity from legal process in respect of oral or written statements made, or documents or other evidence submitted by them before or to the Court.
- 2 This immunity does not apply to communication outside the Court of any such statements, documents or evidence submitted to the Court.

Article 3

- 1 The Contracting Parties shall respect the right of the persons referred to in paragraph 1 of Article 1 of this Agreement to correspond freely with the Court.
- 2 As regards persons under detention, the exercise of this right shall in particular imply that:
 - a their correspondence shall be despatched and delivered without undue delay and without alteration;
 - b such persons shall not be subject to disciplinary measures in any form on account of any communication sent through the proper channels to the Court;
 - c such persons shall have the right to correspond, and consult out of hearing of other persons, with a lawyer qualified to appear before the courts of the country where they are detained in regard to an application to the Court, or any proceedings resulting therefrom.
- 3 In application of the preceding paragraphs, there shall be no interference by a public authority except such as is in accordance with the law and is necessary in a democratic society in the interests of national security, for the detection or prosecution of a criminal offence or for the protection of health.

Article 4

- 1
 - a The Contracting Parties undertake not to hinder the free movement and travel, for the purpose of attending and returning from proceedings before the Court, of persons referred to in paragraph 1 of Article 1 of this Agreement.
 - b No restrictions shall be placed on their movement and travel other than such as are in accordance with the law and necessary in a democratic society in the interests of national security or public safety, for the maintenance of *ordre public*, for the prevention of crime, for the protection of health or morals, or for the protection of the rights and freedoms of others.
- 2
 - a Such persons shall not, in countries of transit and in the country where the proceedings take place, be prosecuted or detained or be subjected to any other restriction of their personal liberty in respect of acts or convictions prior to the commencement of the journey.
 - b Any Contracting Party may, at the time of signature, ratification, acceptance or approval of this Agreement, declare that the provisions of this paragraph will not apply to its own nationals. Such a declaration may be withdrawn at any time by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.
- 3 The Contracting Parties undertake to re-admit on his return to their territory any such person who commenced his journey in the said territory.

- 4 The provisions of paragraphs 1 and 2 of this Article shall cease to apply when the person concerned has had, for a period of fifteen consecutive days from the date when his presence is no longer required by the Court, the opportunity of returning to the country from which his journey commenced.
- 5 Where there is any conflict between the obligations of a Contracting Party resulting from paragraph 2 of this Article and those resulting from a Council of Europe convention or from an extradition treaty or other treaty concerning mutual assistance in criminal matters with other Contracting Parties, the provisions of paragraph 2 of this Article shall prevail.

Article 5

- 1 Immunities and facilities are accorded to the persons referred to in paragraph 1 of Article 1 of this Agreement solely in order to ensure for them the freedom of speech and the independence necessary for the discharge of their functions, tasks or duties, or the exercise of their rights in relation to the Court.
- 2
 - a The Court shall alone be competent to waive, in whole or in part, the immunity provided for in paragraph 1 of Article 2 of this Agreement; it has not only the right but the duty to waive immunity in any case where, in its opinion, such immunity would impede the course of justice and waiver in whole or in part would not prejudice the purpose defined in paragraph 1 of this Article.
 - b The immunity may be waived by the Court, either *ex officio* or at the request of any Contracting Party or of any person concerned.
 - c Decisions waiving immunity or refusing the waiver shall be accompanied by a statement of reasons.
- 3 If a Contracting Party certifies that waiver of the immunity provided for in paragraph 1 of Article 2 of this Agreement is necessary for the purpose of proceedings in respect of an offence against national security, the Court shall waive immunity to the extent specified in the certificate.
- 4 In the event of the discovery of a fact which might, by its nature, have a decisive influence and which at the time of the decision refusing waiver of immunity was unknown to the author of the request, the latter may make a new request to the Court.

Article 6

Nothing in this Agreement shall be construed as limiting or derogating from any of the obligations assumed by the Contracting Parties under the Convention or its protocols.

Article 7

- 1 This Agreement shall be open for signature by the member States of the Council of Europe, which may express their consent to be bound by:
 - a signature without reservation as to ratification, acceptance or approval; or
 - b signature, subject to ratification, acceptance or approval, followed by ratification, acceptance or approval.
- 2 Instruments of ratification, acceptance or approval shall be deposited with the Secretary General of the Council of Europe.

Article 8

- 1 This Agreement shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date on which ten member States of the Council of Europe have expressed their consent to be bound by the Agreement in accordance with the provisions of Article 7 or on the date of entry into force of Protocol No. 11 to the Convention, whichever is the later.
- 2 In respect of any member State which subsequently expresses its consent to be bound by it, this Agreement shall enter into force on the first day of the month following the expiration of a period of one month after the date of such signature or of the deposit of the instrument of ratification, acceptance or approval.

Article 9

- 1 Any Contracting State may, when depositing its instrument of ratification, acceptance or approval or at any later date, by declaration addressed to the Secretary General of the Council of Europe, extend this Agreement to any territory or territories specified in the declaration and for whose international relations it is responsible or on whose behalf it is authorised to give undertakings.
- 2 This Agreement shall enter into force for any territory or territories specified in a declaration made pursuant to paragraph 1 on the first day of the month following the expiration of one month after the date of receipt of the declaration by the Secretary General.
- 3 Any declaration made pursuant to paragraph 1 may, in respect of any territory mentioned in such declaration, be withdrawn according to the procedure laid down for denunciation in Article 10 of this Agreement.

Article 10

- 1 This Agreement shall remain in force indefinitely.
- 2 Any Contracting Party may, insofar as it is concerned, denounce this Agreement by means of a notification addressed to the Secretary General of the Council of Europe.
- 3 Such denunciation shall take effect six months after the date of receipt by the Secretary General of such notification. Such denunciation shall not have the effect of releasing the Contracting Parties concerned from any obligation which may have arisen under this Agreement in relation to any person referred to in paragraph 1 of Article 1.

Article 11

The Secretary General of the Council of Europe shall notify the member States of the Council of:

- a any signature;
- b the deposit of any instrument of ratification, acceptance or approval;
- c any date of entry into force of this Agreement in accordance with Articles 8 and 9 thereof;
- d any other act, notification or communication relating to this Agreement.

In witness whereof the undersigned, being duly authorised thereto, have signed this Agreement.

Done at Strasbourg, this 5th day of March 1996, in English and French, both texts being equally authentic, in a single copy which shall be deposited in the archives of the Council of Europe. The Secretary General of the Council of Europe shall transmit certified copies to each member State of the Council of Europe.

Po zaznajomieniu się z powyższym porozumieniem, w imieniu Rzeczypospolitej Polskiej oświadczam, że:

- zostało ono uznane za słuszne zarówno w całości, jak i każde z postanowień w nim zawartych,
- jest przyjęte, ratyfikowane i potwierdzone,
- będzie niezmiennie zachowywane, z uwzględnieniem zastrzeżenia do artykułu 3 ustęp 2 (c), artykułu 4 ustęp 1 oraz deklaracji do artykułu 4 ustęp 2 (a) porozumienia.

Na dowód czego wydany został akt niniejszy, opatrzony pieczęcią Rzeczypospolitej Polskiej.

Dano w Warszawie dnia 12 listopada 2012 r.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *B. Komorowski*

L.S.

Prezes Rady Ministrów: *D. Tusk*